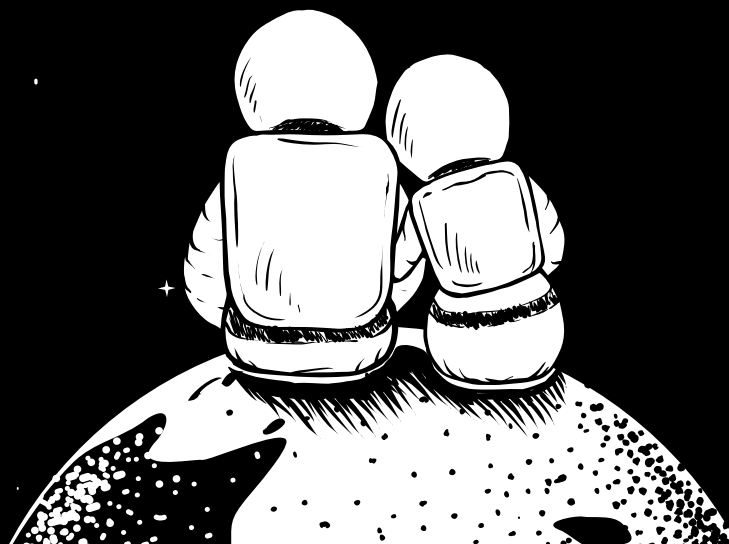

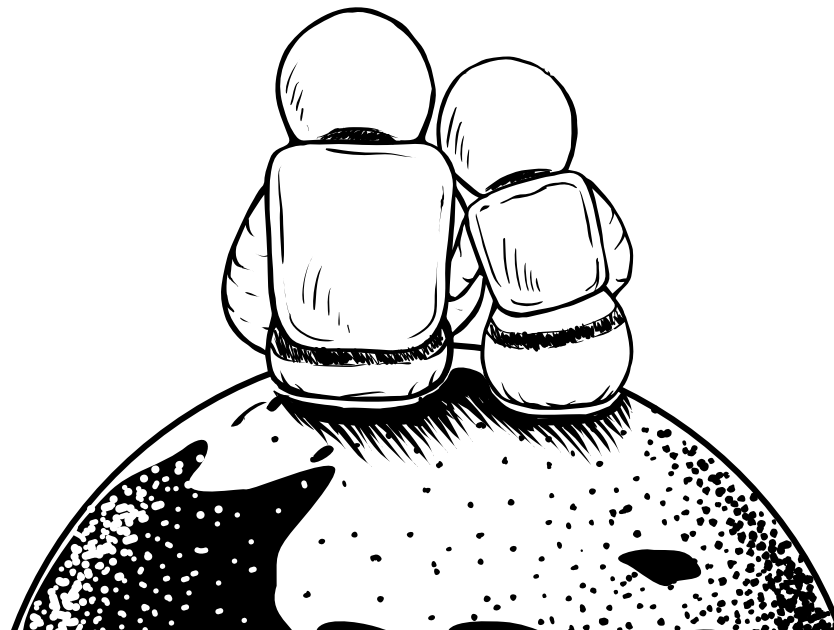

AGENDA VAN DE TOEKOMST

PUBLIEKE GEZONDHEID EN GGD WEST-BRABANT
IN EEN VERANDERENDE CONTEXT

We hadden dit document onze meerjarenvizie kunnen noemen. Je krijgt dan meteen de neiging om er jaartallen aan te verbinden. Dat zijn we gewend met onze systematiek van denken en handelen. We hebben het liever over onze Agenda van de Toekomst. Geen kant-en-klaar beleidsstuk maar een denkrich-ting die het resultaat is van diverse momenten waarop en vormen waarin we hebben gebrainstormd. Intern met onze medewerkers, extern met uiteenlopen-de partners en met een aantal bestuurders. We hebben vooral gekeken naar wat er om ons heen gebeurt. En dat is heel veel.

VAN INZOOMEN NAAR UITZOOMEN

“ *Wie naar de toekomst kijkt, doet er goed aan om stil te staan bij waar hij staat en vandaan komt. Kijken of wat je tot dan toe hebt gedaan, een goede basis is om verder te gaan. Maar ook goed om je heen kijken. Naar invloeden en factoren die mede kunnen bepalen hoe die toekomst er uit moet zien.*

INZOOMEN MAG

Wanneer we als GGD willen noteren wat we de afgelopen jaren allemaal hebben gedaan, kunnen we pagina's vol schrijven. Dat doen we niet. Iedereen kan de beleidsstukken er op naslaan. We beperken ons tot een korte schets, een bloemlezing op hoofdpunten.

Gedaan waarvoor we in het leven zijn geroepen

Je zou het onze dagelijkse bubbel kunnen noemen: alle gezinnen en kinderen jaarlijks zien, vaccinatieprogramma's uitvoeren, toenemende toezichtstaken, voorkomen en bestrijden van infectieziekten, preventie op steeds meer fronten. Tal van wettelijke taken en daarnaast een breed scala aan activiteiten op basis van beleidsafspraken met onze gemeenten en andere, uiteenlopende samenwerkingspartners.

Werk gemaakt van nieuwe ambities en doelen

We hebben 'opstaan voor kwetsbaren' tot speerpunt gemaakt en zijn gaan focussen op sociaaleconomische gezondheidsverschillen. We leggen nog meer nadruk op een gezonde en veilige leefomgeving en een gezonde leefstijl. We hebben de bestrijding van infectieziekten geoptimaliseerd. We pakken onze rol bij een sociaal-maatschappelijke crisis. We professionalise-

ren en verdiepen de jeugdgezondheidszorg. We benadrukken de noodzaak tot gezondheidsbesef en zelfredzaamheid van onze inwoners.

Nieuwe manieren van werken

We hebben onze organisatie platter gemaakt en de toch al sterke betrokkenheid van onze medewerkers omgezet in meer verantwoordelijkheden. Er zijn zelforganiserende teams aan de slag gegaan. We werken aan digitalisering en streven naar een data gedreven organisatie. We hebben, met maximale inbreng van onze medewerkers, onze kernwaarden benoemd... en omarmd: **professionals met passie / betrokken / verbindend.**

Nieuwe coalities en crossovers

We hebben onze samenwerking verder verbreed. Niet alleen met onze bekende partners. Ook en in toenemende mate met organisaties uit heel andere werkvelden. Dit leidt tot nieuwe coalities en vaak tot verrassende en betekenisvolle crossovers die bovendien de nodige impact hebben. Voorbeelden zijn de aanpak van het sociaal isolement van ouderen, de aanpak van het schoolverzuim, het uitstapprogramma voor prostituees en de benadering van de problematiek op Fort Oranje.

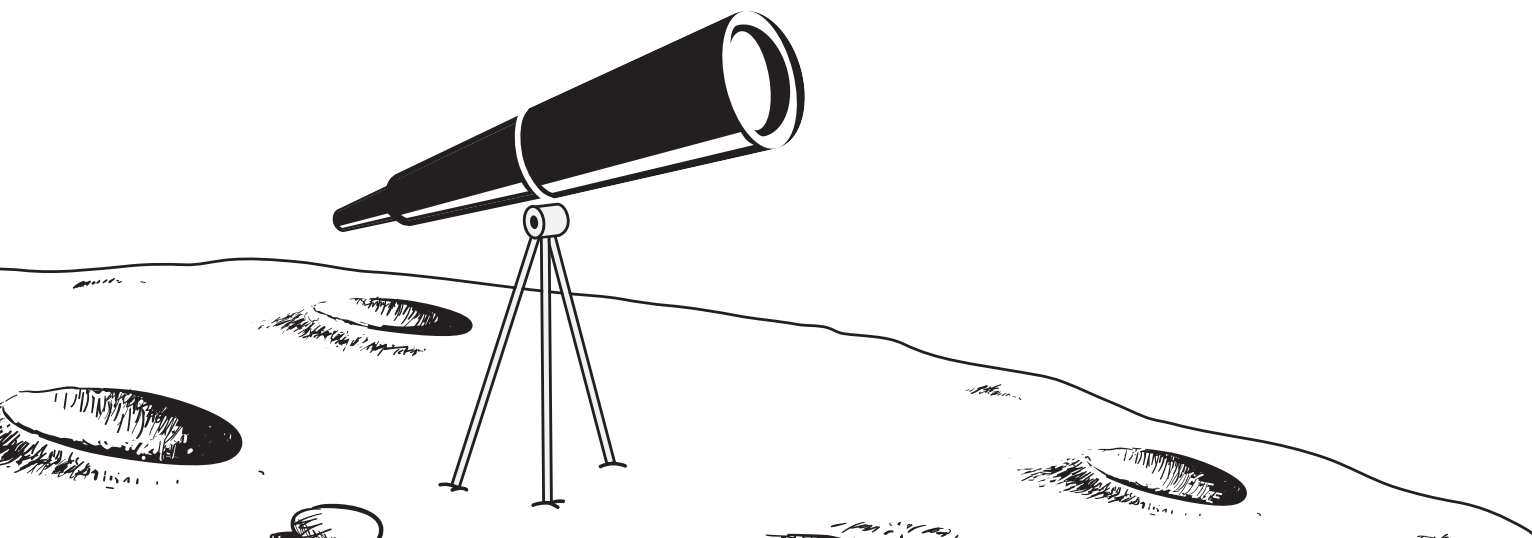
“ *Je kunt eindeloos inzoomen op wat je hebt gedaan en wat je hebt bereikt. Successen mag je vieren. Maar je wilt ook nieuwe stappen zetten. Met de verworvenheden als stevig fundament. Want er wachten nieuwe uitdagingen.*

UITZOOMEN MOET

WANT het is goed om zo nu en dan eens uit je eigen bubbel te stappen. Om voorbij de bekende structuren, modellen en cycli te kijken. Voorbij jezelf en je eigen werkelijkheid. Even weg van de vertrouwde kaders en bezig met het onbekende, met waar je nog nauwelijks besef van hebt.

DUS wil de GGD in de toekomst kijken. Niet door slechts voor ons uit te staren. Ook niet door alleen onze data te laten spreken. Daarmee kun je de toekomst immers niet meten. Trends inventariseren is sowieso een must. Ons laten leiden door wat er maatschappelijk speelt en dat vertalen in doelen en aanpakken.

MAAR scherp inzoomen op onze regio West-Brabant is minstens zo belangrijk. Inzoomen op onze inwoners, voor hen zijn we er en voor hen doen we het. Goed kijken en zien wat er speelt en belangrijk is. Als het ware een groepsfoto van onze inwoners maken. Zoals een astronaut boven onze planeet hangt, op een soortgelijke manier naar onze regio kijken. Het Overview Effect noemen ze dat in ruimtevaartkringen. ‘Wanneer je eenmaal boven bent geweest, kijk je op een andere manier naar de aarde’, is de veel gehoorde uitspraak van astronauten. ‘Je bent je meer dan ooit bewust van je betrokkenheid, je wilt de aarde beschermen.’

VERANDERINGEN EN TRENDS IN HET VIZIER

De digitale revolutie

Er doen zich ingrijpende veranderingen voor in onze samenleving. Ze gaan razendsnel en lijken in elk geval onomkeerbaar. De digitalisering -en robotisering- is het vehikel waarop die veranderingen voortsnelen en om zich heen grijpen. We zitten in een veranderingsproces dat je de digitale revolutie zou kunnen noemen. De gevolgen zijn op vele fronten merkbaar: in onze communicatie, in onze mobiliteit, in de productiviteit, in het economisch en financieel verkeer en in onze manier van wonen en leven. Ook de gezondheidszorg en de publieke gezondheid hebben de voordelen van de digitalisering ontdekt. Maar veel is nog onbekend.

De welvaartsexplosie, de schaduwzijde en toch ook weer niet

De welvaart heeft een enorme vlucht genomen. Groei lijkt alom het adagium. Groei van ondernemingen, groei in productiviteit, groei van de bevolking. In alles is er overvloed. Maar die welvaartsgroei heeft ook zijn schaduwzijde. Meer productiviteit leidt niet automatisch tot meer werkgelegenheid. Groeiende welvaart is lang niet in alle portemonnees voelbaar. Sociaaleconomische verschillen worden juist groter. Aan de andere kant:

we hebben meer vrije tijd, meer technologie tot onze beschikking en betere communicatiemogelijkheden.

De maatschappelijke reflex: waar we op moeten letten

De digitale revolutie en welvaartsgroei leiden tot een maatschappelijke reactie. Er is een toenemende behoefte aan en belangstelling voor immateriële waarden die de kwaliteit van leven bepalen. Er is aandacht voor consumeren, de invloed van je footprint, duurzaamheid, circulariteit, minder bezitten en meer delen. Bedrijven, organisaties en mensen gaan op zoek naar nieuwe waarden en betekenisgeving. Klimaat en milieu staan hoog op de agenda: ook in onze steden en dorpen. De positie van traditionele instituties en de overheid is niet langer vanzelfsprekend. Burgers pakken hun eigen rol, verenigen zich in platforms. Communicatiemiddelen veranderen, net als de communicatiecultuur.

Genoemde ontwikkelingen kunnen mede de nieuwe context van de publieke gezondheid bepalen. Wat dat precies betekent in West-Brabant, weten

we nog niet. Maar dat we ons rekenschap moeten geven van deze maatschappelijke reflex, staat voor ons vast. Ooit heeft de maatschappelijke reactie op de industriële revolutie geleid tot het ontstaan van onze verzorgingsstaat, en in het kielzog daarvan de publieke gezondheid. Ook dat kon toen niemand voorspellen.

Andere, duidelijk waarneembare, trends

Naast de geschetste veranderingen zijn er trends waarop we sowieso een antwoord moeten geven. De toenemende vergrijzing in combinatie met het veranderde zorgstelsel vraagt om intensieve aandacht voor verschijnselen als eenzaamheid en kwetsbaarheid. We zien een groeiende problematiek op het gebied van psychische gezondheid: dementie, verwarde personen, angst- en stemmingsstoornissen. Het is duidelijk dat de maatschappelijke en gezondheidsproblemen die we op Fort Oranje tegenkwamen, niet op zichzelf staan. We zien steeds vaker mensen en groepen die vastlopen en de samenleving ontvuchten. Een integrale benadering van deze problematiek is op zijn plaats. Andere trends die we eerder in beleidsdocumenten aan de orde hebben gesteld, zijn onder andere de invloeden op de gezondheid van de leefomgeving en van de levensstijl van mensen.

VAN UITZOOMEN WEER NAAR INZOOMEN

VAN UITZICHT NAAR INZICHT

ONZE TOEKOMSTAGENDA

Wat betekenen al die ontwikkelingen voor de publieke gezondheid en voor onze GGD? Hoe vertalen we maatschappelijke, economische en technologische trends naar onze opgaven voor de toekomst? Hoe gaan we om met de behoeften en verwachtingen van de inwoners in onze regio? Met het uitzoomen hebben we ons een uitzicht verschaft op wat er om ons heen gebeurt, al hebben we niet de pretentie daarin volledig te zijn. Leidt dat uitzicht tot nieuwe inzichten? De vraag stellen is 'm beantwoorden.

Gezondheid als beweging

Werken aan de gezondheid van mensen is niet langer het exclusieve domein van instellingen en organisaties op het brede terrein van de gezondheidszorg en publieke gezondheid. Het gaat om een verantwoordelijkheid van iedereen die maar enigszins een bijdrage kan leveren. Gezondheid bevorderen laat zich niet uitsluitend vangen in beleidskaders, programma's, maatregelen en acties. Het gaat om de juiste mindset. Gezondheid als rode draad door ieders doen en laten: bij de overheid, het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en uiteraard bij mensen. Gezondheid moet een beweging worden die in de hele samenleving voelbaar is. In West-Brabant vervullen wij daarin een stimulerende rol.

De 3 grootste uitdagingen

Om de beoogde gezondheidsbeweging op gang te krijgen en te houden, moeten we samen met onze partners grote uitdagingen aan.

Gelijke gezondheidskansen voor iedereen

Het mag niet uitmaken wie je bent, wat je bent en hoe je bent. Afkomst, opvoeding, onderwijs, werk en inkomen mogen niet bepalend zijn voor iemands kansen op een gezond leven. Elke mogelijkheid om die statistische wetmatigheid te doorbreken, gaan we benutten.

Preventie verbreden en verdiepen: 2 pacten

Vaak zijn de gezondheidsresultaten die je aan de voorkant weet te boeken, de meest waardevolle. Voorkomen dat mensen ongezond gaan leven, in een ongezonde of onveilige omgeving belanden, kwetsbaar zijn voor ongezonde invloeden, in isolement raken en verminderd zelfredzaam worden. Met de aanleg van de riolering hebben we de grootste gezondheidswinst ooit geboekt. We zijn succesvol gebleken in het ontwikkelen van antibiotica. Nu is het tijd om met alle betrokkenen 2 pacten te sluiten: we gaan de leefomgeving aanpakken en we blijven inzetten op de leefstijl van mensen.

Gezonde openbare ruimte

Wie fysiek en sociaal gemakkelijk door het leven gaat, heeft een grotere kans op een goede gezondheid. Bewegen is goed voor je lijf en leden. Ontmoeten en je sociaal geborgen weten, is goed voor je welzijn. Bewegen + ontmoeten is de perfecte combinatie voor een gezond leven. We moeten er, met alle betrokken partijen, van doordringen raken dat een gezonde openbare ruimte daarvoor onmisbaar is. We willen alleen nog maar wijken en buurten en pleinen en parken waar mensen worden uitgenodigd en uitgedaagd om letterlijk en figuurlijk in beweging te komen.

Het allereerste begin telt

Het is in bijna alle gevallen een feit dat waar iemands wieg heeft gestaan, in belangrijke mate bepalend is voor het verloop van zijn of haar gezondheid. Onze data laten zien dat we op basis van geboorteplaats (-wijk, -buurt) nagenoeg kunnen voorspellen wie op latere leeftijd welke gezondheidsproblemen krijgt. Onder de noemer 'het allereerste begin telt' willen we door dit gegeven heen breken. Vanaf het allereerste begin investeren in iemands gezondheid heeft de meeste lange termijn effecten. En dat is wat we willen: investeren in wat zo lang mogelijk de meeste gezondheidsimpact heeft.

Over onze grenzen heen: samen het verschil maken

Wie goed naar onze regio kijkt, ziet dat nagenoeg niets en niemand op zichzelf staat. Er is sprake van ontelbare linken tussen mensen, organisaties, instellingen, bedrijven. De onderlinge samenhang en verbondenheid in onze samenleving zijn groot. Werkterreinen vallen met elkaar samen. We hebben al eerder ervaren wat het kan betekenen om daar oog voor te hebben en gebruik van te maken. Door buiten je eigen grenzen te gaan en samen te werken. We hebben de afgelopen jaren samen met uiteenlopende, vaak nieuwe partners verrassende crossovers tot stand gebracht. Die laten zien dat je met elkaar het verschil kunt maken. We gaan nog intensiever en creatiever buiten onze lijntjes kleuren.

Aan bekende én aan nieuwe knoppen draaien

Onze toekomstagenda impliceert dat we verder kijken dan waar we verantwoordelijk voor zijn. Uiteraard blijven we doen wat, onder andere op basis van wettelijke taken, van ons verwacht mag worden. We blijven aan de bekende knoppen draaien. Maar we gaan ook de dingen die we doen, anders doen; en andere dingen doen. Wat precies en hoe precies, is een kwestie van verder met elkaar en met anderen ontdekken en concreet maken. Maar dat we aan nieuwe knoppen gaan draaien, is zeker.

De gezondste regio van Nederland

Dat is onze droom, daar willen we naar toe. Niet om de beste leerling van de klas te zijn. Maar omdat we ons verbonden voelen met onze regio en ons verantwoordelijk voelen voor onze inwoners. Zij verdienen de beste gezondheid. Voor iedereen in West-Brabant een leven lang gezond leven en de verschillen tussen mensen overbruggen. Die beweging willen we maken. Dan word je vanzelf de gezondste regio van Nederland.

WAT VINDT WEST-BRABANT? DAT GAAN WE VRAGEN!

Onze toekomstagenda is niet af en is sowieso niet in beton gegoten. Er zijn op diverse onderdelen nadere invullingen en uitwerkingen nodig. Daar hebben we onze regio hard bij nodig. In 2019 starten we een participatietraject, waar we diverse doelgroepen bij betrekken. Wat zijn voor mensen de triggers als het om gezondheid gaat? Wat zijn hun wensen en welke uitdagingen zien zij? Hoe kunnen we andere partijen inspireren om samen met ons die beweging te maken naar een leven lang gezond leven voor iedereen? En hoe kunnen zij ons inspireren? We zetten in op een constructieve dialoog, waarmee we onze toekomstagenda voor een gezond West-Brabant verder kunnen concretiseren en uitvoeren.

